

Obraćanje visokog predstavnika i specijalnog predstavnika EU, Miroslava Lajčaka, prilikom posjete Direkciji za evropske integracije Vijeća ministara BiH

Dame i gospodo,

Zahvaljujem vam na prilici da se danas susretnem sa svima vama.

Hvala na vašim naporima koji su usmjereni prema evropskoj budućnosti ove zemlje.

Kontakti koje imam sa Direkcijom za evropske integracije, kao i sa svima onima koji su uključeni u pripremanje Bosne i Hercegovine za konačno članstvo u EU, jasno pokazuju da postoji konstruktivna perspektiva koja je bitno drugačija od samodestruktivne politike čiji smo svjedoci praktično svaki dan.

Vi ste dobar tim. Proces integracija je tek započeo i Direkcija će u njemu imati ulogu od vitalnog značaja. BiH ne

može sebi priuštiti da izgubi iskustvo koje ste do sada stekli.

Vi ste uradili dobar dio posla kako bi se osiguralo uspješno zaključenje pregovora za Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, a Evropska komisija je izrazila riječi pohvale za vaš profesionalizam. Ja mogu te riječi zahvalnosti sa zadovoljstvom sad da ponovim.

Vi, eksperti, ste uradili svoj dio posla. EU sa svoje strane, takođe. Ono što ostaje je da svoj dio posla urade politički lideri, to jest da postignu sporazum o samo jednoj tehničkoj reformi, reformi policije.

Da vas podsjetim – prihvatanje te reforme kao uslova za potpisivanje SAA nije bilo nametnuto. To je dobrovoljna obaveza, koju su političke reprezentacije BiH i oba entiteta preuzeli u oktobru 2005. Sada je došlo vrijeme da se ta obaveza ispoštuje. Evropska unija to očekuje. Građani ove zemlje to očekuju.

Neporeciva je činjenica da su sve zemlje, koje su se pridružile Evropskoj uniji, iskazale političku volju da to urade, a potom su se predano angažirale na velikom izazovu usklađivanja svojih sistema vlasti i ekonomije sa zahtjevima *Aljuis Communitaire*.

Ovo je isprobana i testirana strategija razvoja – ona je bila uspješna za sve nove države članice i apsolutno nema razloga zašto ne bi bila uspješna i za BiH.

Pa ipak, kako vidimo, neki politički lideri zemlje nisu odlučili da li u stvari žele da se priključe Evropskoj uniji. Prihvatili su obaveze, ali nisu ništa uradili na svojoj inicijativi da te obaveze ispune. Svaki put međunarodna zajednica mora da bude ta koja izađe sa prijedlogom. A kakva je reakcija – odbijanje, optužbe – naravno, na račun međunarodne zajednice.

Za dio političara u BiH reforma policije je još uvijek način da se obračunaju sa genocidom, za dio političara ova reforma je početak procesa ustavnih promjena. Nažalost, nema dovoljno političara za koje je reforma policije ulaznica u Evropu. A pri tome, upravo to je način na koji na ovo pitanje gleda sama EU.

Politički lideri u svim zemljama koje su odabrale put u Evropu su morali ubijediti svoje građane da je integracija put kojim se treba ići.

Čini se da u Bosni i Hercegovini dio političara vjeruje da treba da bude obratno – da Evropska unija treba njih da ubjeđuje da je integracija put kojim se treba ići! Moram da ih razočaram. Toga nikad neće biti. EU postoji i funkcioniše i bez BiH. Pitanje je u kojoj mjeri BiH može uspješno da postoji i funkcioniše bez EU.

Tokom mojih razgovora protekle sedmice u Briselu, partneri su me stalno pitali kako da političari u BiH ne vide ogromnu razliku u težini tehničkog pitanja, što reforma policije i jeste, i strateškog pitanja evropskih integracija. Nisu mogli da shvate da kod bilo kojeg političara – ako je ozbiljan u svojim stavovima vezanim za evropsku budućnost – može da bude ikakve dileme šta treba da bira.

Tokom tih razgovora tri stvari su se stalno ponavljale:

– Kreatori politika u Evropi žele da Bosna i Hercegovina bude stabilno i prosperitetno demokratsko društvo unutar Evropske unije. Drugim riječima, EU ne želi da Bosna i Hercegovina bude nestabilna, siromaštvom pogođena, neuspjela država izvan Unije.

– Oni žele pomoći ovoj zemlji da uradi ono što je potrebno da se vrati na put integracije.

– Istovremeno, EU NEĆE ublažiti uslove koji su postavljeni Bosni i Hercegovini za dalje pomake – kada bi to

uradila, time bi jednostavno negirala cijeli smisao ovog procesa.

Proces stabilizacije i pridruživanja treba da od Bosne i Hercegovine načini zemlju kao što je ostatak Evrope; ostatak Evrope se neće mijenjati samo zato što se neki lideri u BiH ne mogu odlučiti koji su im prioriteti.

Ova zemlja mora govoriti jednim glasom: to je ono šta traži EU. A ubijedjen sam da taj glas treba da odražava volju ljudi koji žele integraciju, a ne izolaciju.

Za to je potrebna politička volja za postizanje sporazuma o reformi policije.

Protokol koji sam predložio predstavlja osnovu za postizanje potrebnog dogovora.

Dobar prijedlog po mom čvrstom ubjedjenju je taj koji ispunjava tri evropska principa, a koji ima šansu da bude prihvaćen od strane tri parlamenta ove zemlje. Jer, implementacija tog sporazuma podrazumijeva i promjenu Ustava. Sta se tiče tri evropska principa – koliko puta treba još da ponovim to što mi je rekao komesar Oli Rehn: da je Evropska komisija ta koja je dala njihovu definiciju, te da je samo Evropska komisija ta koja ima pravo da daje njihovo tumačenje? Zašto se ovdašnji političari miješaju u posao Evropske komisije umjesto toga da se bave svojim poslom? A njihov posao je da postignu sporazum.

Koristi koje dolaze sa integracijom u EU su kristalno jasne – od slobode kretanja za građane BiH i ogromnog priljeva razvojnih sredstava za nove puteve i bolnice i tvornice, do stalnog poboljšanja javnih usluga.

Politički lideri ove zemlje moraju shvatiti hitnost zadatka koji je pred njima, i to da im realizacija tog zadatka omogućava da se dogovore oko preostalih ustavnih i političkih problema koji se nalaze pred Bosnom i Hercegovinom koja bi

bila unutar, a ne izvan, Evrope.

Jednostavno rečeno, postizanje sporazuma će otkloniti blokadu sa puta evropske integracije Bosne i Hercegovine i oživjet će sveukupni oporavak ove zemlje.

Ako ne uspiju postići sporazum, onda ne možemo raditi "kao da je sve u najboljem redu". I ponovo, da se razumijemo: to ne znači da bilo ko ovdje prijeti Bosni i Hercegovini sankcijama, izolacijom. Izolacija će biti vaš izbor, tačnije izbor političke reprezentacije ove zemlje i njena odgovornost. Jer, ako svi u vašem okruženju idu prema Evropskoj uniji, a vi nećete, onda su ti, koji su tako odlučili, izabrali izolaciju za svoju zemlju i njene građane.

Siguran sam da građani država u vašem okruženju nisu ni vrjedniji, ni pametniji, ni obrazovaniji od vas. Onda zašto svi oni napreduju prema EU, a vi stojite na mjestu? Odgovor na ovo pitanje nemojte da tražite u Briselu.

Ako nećemo naći dovoljno političke volje, mudrosti i odgovornosti da otklonimo prepreku koja stoji na našem putu, onda će međunarodna zajednica morati zauzeti drugačiji pristup u pogledu političkog procesa u Bosni i Hercegovini. Nadam se da to neće biti potrebno. Znat ćemo veoma brzo.

Ako možemo otkloniti tu prepreku – a vjerujem da možemo – onda Bosna i Hercegovina može uraditi ono što ostatak Evrope želi: još više se približiti EU.

Dozvolite da na kraju ponovim još jednom – evropska integracija Bosne i Hercegovine nema alternativu. Pitanje je samo koliko ćemo izgubiti vremena dok to shvate svi koji treba to da shvate. Vi ovdje nemate nikakvih dilema oko ovog pitanja. Zato predlažem da nastavite svoj posao i da uradite sve da je sa tehničkog gledišta, sa gledišta administrativnog kapaciteta, Bosna i Hercegovina spremna za evropske izazove. Budite sigurni da ćemo vam mi u tome i dalje pružati pomoć i podršku.

Hvala na pažnji.